

ARNHEMISCHE SCOURANT.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal
weeke wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag,
Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is
f5 in de drie maanden.

DINGSDAG 31 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentiën is, van ~~per~~ vijf
regels, f1.00, en voor elken regel ~~per~~ 20
centen, behalve 35 centen sege ~~per~~ elke
plaatsing.

Omkoopning en staatsstreken.

Men herinnert zich, hoe het ministerie, welke, bij de jongste beraadeling over de begrootingen, afgelegd werd door eene aanzienlijke minderheid der Tweede Kamer, — de verklaring, namelijk, dat men de staatsbegrooting weigeren zou, bij gebreke van vertrouwen in het ministerie, — men herinnert zich, zeggen wij, hoe toen het ministerie zijn bezoldigd dagblad bewimpelde bedreigingen aanheffen liet.

Als waarschuwend woord voor de toekomst, kwam het *Journal de la Haye*, van den 15den augustus ons te verstaan geven, dat, mogt soms de Kamer bij eene volgende gelegenheid de staatsbegrooting werkelijk weigeren, ten einde de verlangde bezuinigingen en een waar-diger ministerie te bekomen, de regering dan vermoedelijk tot een staatsstreek hare toevlugt nemen en belastingen heffen zou, onbewilligd door de Kamer. Hoe dit dan zou geschieden — bij besluit, bij traktaat? — blijft in vago. Maar liever dan zich te voegen naar de publieke opinie, naar het eenparig gevoelen der onafhankelijke pers, naar het verlangen der Kamer, zou men halsstarrig zijn hoofd volgen en buiten den kring treden, door de grondwet om de koninklijke magt getrokken.

Wij voor ons, lazen die snorkerij in het *Journal* met even veel onverschilligheid, als wij de bedreiging zouden aanhooren van eenen bedelaar, die ons als waarschuwend woord toeroepen mogt: als gij mij geen geld geeft, zal ik het nemen. Vooreerst, zouden wij denken, is de dreiging daar, ten tweede, hebben wij tegen geweld, geweld. Maar, daar het toch altoos verkieslijker is, dat de bedelaar niet tot het bedoelde uiterste oversla; daar het nog wenschelijker zijn zou, hem op den weg van nuttige werkzaamheid, vlijt en spaarzaamheid te zien terugkeeren, zoo willen wij wel ten behoeve der patronen van het *Journal* denzelfden voor oogen houden, wat in 1828, — twee jaren voor de ordonnantiën van KAREL X, die hem en zijn geslacht van den troon deden vallen — het *Journal des Débats* aan zijnen minister DE VILLELE en deszelfs ambtgenooten toevoegde.

»Het schijnt» — zoo schreef toen het voormelde, zeker niet revolutionaire dag-

blad — »het schijnt dat gij de balans (le bilan) der monarchie wilt zijn! Be-denkt het wel! drie stelsels slechts zijn er te volgen: de grondwet verdraaijen, de grondwet verbreken, de grondwet volledig volvoeren. Het laatste doet u »gruwen: het tweede zou u wel hebben »toegelacht, doch het ontbreekt u aan »moed daartoe. Er zou op alle wettige »wijzen eene soort van algemeene wape-»ning plaats hebben, waarop al uwe po-»gingen schipbreuk zouden lijden. Blijft »dus dat heilrijk stelsel, sints zeven ja-»ren uitgeoefend, dat stelsel van bedrog, »van corruptie, van gekochte meerder-»heid. Onder dat stelsel, bezigt men »geen coups d'état; maar men poogt zich »tot allen prijs eene digte (compacte), »onkundige meerderheid te verschaf-»fen.»

In haren strijd tegen de vrijzinnige wenschen en behoeften des lands, volgde de Restauratie twee evenzeer noodlottige staatskunsten: met de eerste — staatskunst van omkoopning — leed zij schipbreuk, werd zij overwonnen, maar zij redde er zich uit door eene verandering van ministerie; met de tweede — staatskunst van coups d'état — leed zij schipbreuk, werd zij nogmaals overwonnen; maar ditmaal was het volk niet voldaan met den val van een ministerie, het vorderde den val eens troons.

Willen nu mijnheer VAN HALL, mijnheer BAUD, mijnheer VAN RANDWJCK, mijnheer VAN CAMPENS-NIEUWLAND, mijnheer DE LA SARRAZ, mijnheer LIST, beproeven of zij beter slagen kunnen dan het ministerie POLIGNAC — welnu, dan zal de uitslag leeren of de Granjebloom in Nederland er beter bij staat, dan er in Frankrijk de Lelien bij stonden.

Buitenlandsche berigten.

RUSLAND en POLEN.

Bij de wederverschijning der cholera in verschillende streken van Transkaukasie deelt de *Kaukas* eenige belangrijke bijzonderheden mede. Onder anderen vermeldt dat blad:

»Men zegt dat door Bucharijsche Hadschis deze ziekte in september 1845 uit Herat naar Buchara en Samarkand werd gebragt. In november verscheen zij te Teheran, waar zij van af den 12 juni 1846 vreeselijk begon te woeden. De sterfte klom in éenen dag tot op 300 personen, welke plotselings in lethargie vielen, en na verloop van 3 tot 8 uren dood waren, zonder stuiprekkingen of brakingen, maar door een volstrekt stilstand van de blood-circulatie, welke door geen middel te herstellen was.

Van Teheran ging de ziekte naar Ispahan, Schiras en Bagdad, waar de woede der ziekte nog grooter werd dan in eerstgenoemde stad, en van daar werd zij door pilgrims, tegen het einde van december, naar Mekka overgebragt. Den 29sten september vertoende zij zich voor het eerst in Tauris en bereikte haren hoogsten graad tegen het einde van oktober. Het getal der offers steeg tot 6000. In Persie heeft men opgemerkt dat de rigting van den wind, hoegenaamd geen invloed op hare verbreiding uitoefende, welke in tegendeel onregelmatig en bij rukken, geheele ruimten overspringende, werd waargenomen. De eerste verschijnselen der ziekte vertoonden zich den 16den oktober 1846 te Salijan in Transkaukasie, maar daar was hare woede niet zoo groot als elders. In mei van hetzelfde jaar vertoende zij zich ook in Tiflis, gelukkiger wijze mede van zachteren aard dan in andere oorden, want op eene bevolking van 60,000 zielen en bij eene hevige zomerhitte bedroeg het aantal zielen slechts 15 en der overledenen 6 personen per dag. Er waren namelijk van 30 mei tot 12 juni 164 ziektegevallen en 67 dooden, dus slechts een doode op de 10,000 inwoners per dag. Tot dus ver had de cholera hare offers uitsluitend uit de lagere volksklassen genomen, die waarachtig meestal ten gevolge van groote enmatigheid, bezweken.

Dank zij den wijzen maatregel der overheid, heeft zich ditmaal de panische schrik niet herhaald, welke in 1830 de stad ontvoikte.

Ieder gaat zijne bezigheden en vermaken na, alsof er niets gebeurde, en behalve eenige heilsame maatregel van voorzigtigheid, zou in de stad niets het aanwezen dier ziekte aanduiden.

ITALIE.

Rome, 27 aug. Gisteren heeft een courier uit Ferrara de tijding gebragt, dat de Oostenrijksche kommandant, graaf Auersperg, aan zijne militaire demonstratiën tegen de stad nog meer kracht heeft bijgezet en dat kardinaal Ciacchi op nieuw daartegen geprotesteerd heeft. De stemming des volks is hierdoor nog ongunstiger geworden en moet in de Romagna zelfs bedenkelijk zijn. De pauselijke overste Stuart (van de artillerie) heeft bevel bekomen, morgen avond met twee bataillons fuseliers en een bataillon jagers, zich met geforceerde marschen naar Ferrara te begeven.

ENGLAND.

Londen, 27 aug. De stoomboot Madrid, den 25sten te Southampton aangekomen, heeft tijdingen tot den 12den van Lissabon medegebragt. Volgens eenen brief, door den Standard medegezeld, zou den de gezanten der drie verbonden mogendheden, daar zij het Portugesche government niet hadden kunnen bewegen tot eene verandering van ministerie, gedreigd hebben hunne paspoorten te vragen, bijaldien men geen regt liet wederaren aan de nota waarin zij aandroegen op de naleving van artikel 5 van het protooal van 21 mei 11, betrekkelijk de verandering van ministerie. Daarop zonde de koningin zich achtereenvolgend gewand hebben tot den heer Cavalho, tot den graaf Labrador en tot den heer Fonseca, tot het samenstellen van een nieuw kabinet. Deze laatste alleen zonde eene officiele lastgeving ontvangen hebben, doch vergezeld van zoo vele moeilijkheden en belemmeringen, dat het twijfelachtig is, of hij dezelve op eene voldoende wijze zal kunnen ten uitvoer brengen.

De correspondent van den *Times* zegt, van zijnen kant, dat de heer *Rodrigo Magalhaes*, door de koningin met de zamenstelling van een nieuw kabinet belast, dit met den meesten ijver had beproefd, en dat hij na zes dagen vruchteloos pogeu, de volbrenging van de hem opgedragen taak had moeten opgeven.

Een gedeelte van het eskader heeft Lissabon bij het vertrek van *de Madrid* verlaten, om zich naar de Middellandsche zee onder het bevel van den admiraal *Parker* te begeven.

Er heerschte bij het vertrek van *de Madrid* eenige gisting te Lissabon. Men scheen beducht te zijn voor een beweging ten gunste van Cabral.

Den 11den is er te Lissabon een hevige brand ontstaan. Terstond is door de Engelsche, Fransche en Spaansche schepen de noodige hulp naar de plaats des onheils gezonden. Een officier van de Engelsehe stoomboot *de Jakhals* is bij den brand omgekomen als slagoffer van zijne hulpvaardigheid. De zeeofficieren van al de schepen, die zich te Lissabon bevinden, hebben zijne ter aarde bestelling met hunne tegenwoordigheid vereerd.

De graaf *de Chazal*, die gedurende den burgeroorlog een van de logerafdeelingen der koningin kommandeerde, is benoemd geworden tot kommandant van Oporto. De eerste daden van zijn bestuur hebben onder de bevolking dier stad een levendige misnoegdheid verwekt. Een van de bedrijven was het willekeurig wegzenden van officieren, die onder de junta hadden gediend.

Het eiland Fajal, het laatste dergenen, die aan de insurrectie hadden deel genomen, is tot gehoorzaamheid teruggekeerd.

FRANKRIJK.

Parijs, 27 aug. De heer *Guitaut*, ataché bij het Fransche gezantschap te Madrid, is alhier aangekomen, depêches van onzen zaakgelastigde overbrengende. Deze moeten zoo belangrijk geweest zijn dat men ze dadelijk den heer *Guizot* heeft toegezonden.

Men verzekert, dat aan den vice-admiraal *Trehouart*, die bij afwezigheid van den prins van *Joinville* het eskader in de Middellandsche zee kommandeert, bevel is gezonden naar de kusten van Italië te stevenen, ten einde op de operatiën der Oostenrijkers een waakzaam oog te houden. Men zegt ook, dat het kabinet der Tuileriën een nota naar Weenen gezonden heeft, om te protesteeren tegen deze daad van interventie van Oostenrijk in de staten van den paus.

— Men leest het volgende in het *Journal des Débats*: Wij ontvingen uit Turijn, dd. 22 augustus, de volgende tijdingen, welke wij mededeelen, zonder voor derzelve echtheid te durven instaan. Eene belangrijke tijding is in onze stad verspreid geworden. Men zegt, dat koning *Karel Albert* plechtig geprotesteerd heeft tegen de bezetting van Ferrara door de Oostenrijkers. Het protest moet naar alle mogendheden gezonden zijn. Bovendien zou de koning aan den paus geschreven hebben, om zijn leger en zijne vloot te zijner beschikking te stellen, ingeval de onafhankelijkheid der pausselijke staten door Oostenrijk aangevallen werd. Men kan zich van de geestdrift geen voorbeeld maken, welke door deze tijding te weeg gebragt is. Er was sprake van eene algemeene illuminatie nog dienstelfden dag te doen plaats hebben, maar daar men zegt, dat het protest in de officiële courant van morgen geplaatst zal worden, zal men waarschijnlijk tot morgen avond wachten, om deze demonstratie te doen.

De maarschalk *Sebastiani* is heden ten 3 ure te Parijs aangekomen. Na een oogenblik bij zijnen broeder, den generaal *Tiburce Sebastiani*, vertoefd te hebben, heeft hij zich naar zijn hotel begeven, vergezeld door zijnen geneesheer. De rampspoedige grijsaard is, zich na de eerste verdieping van het hotel begevende, voorbij de slaapkamer zijner dochter gegaan; een oogenblik bleef hij suikkende voor de deur staan, en na een poos van hartverscheurend zwijgen, heeft hij zich weder naar zijne kamer begeven.

— Het Hof der Pairs, hetwelk zaterdag zoude bijeenkomen; zal eerst maandag vergaderen om over de verdere vervolging van de zaak *Praslin* te beslissen, omdat de scheikundigen, belast met het onderzoek der ingewanden van den hertog, ofschoon dag

en nacht werkzaam, hunne taak niet voor maandag zullen hebben volbragt.

— Nog steeds gaat men voort met het vermelden van bijzondere gebeurtenissen betreffende de hertogin *de Praslin*. Zoo verhaalt men, dat men voor omstreeks vijf of zes jaren, toen de hertogin des avonds in het prachtige park van Vaux *Praslin* wandelde, onverwachts een schot hoorde, en dat de kogel bijkans rakelings langs het hoofd der hertogin voorbij vloog. Geen onderzoek, geene nasporingen hadden er plaats; de zaak werd binnen de muren van het kasteel gesmoord, doch ieder, die tot het huis behoorde, was en is overtuigd, dat alleen de hertog de bedrjver van dezen moorddaanslag was.

Binnenlandsche berichten.

's *Gravenhage*, 28 aug. Zondag jl. den 22sten dezer, heeft de teruggeroepen ambassadeur van Spanje, bij ons hof, de ridder *Ramon Maria de Bazo* in eene plechtige audientie zijne afscheidsbrieven aan Z. M. onzen koning overhandigd. Z. M. heeft dien heer, door middel van den minister van buitenlandse zaken, de groote ster der ridderorde van de eiken kroon doen ter hand stellen, van welke orde de heer *de Bazo* reeds kommandeur was. In deze residentie wordt het vertrek van dezen diplomaat betreurd, daar hij zeer bemind werd. Onze operagangers zullen er aanstaanden winter veel bij verliezen.

— De markies *de Thouars*, tegen wien onlangs door het provinciaal hof in Zeland het vonnis der arrondissements-regtbank te Zierikzee is bevestigd, bevindt zich naar men verneemt in het Hanoversche.

's *Gravenhage*, 22 aug. Naar men verneemt zijn de noodige bevelen gegeven, om op den 26sten september aanstaande eenen algemeenen Dankdag in het vaderland te houden voor den gezegenden oogst.

Leeuwarden, 27 aug. Hoe gunstig over het algemeen de oogst in deze provincie ook moge afgelopen zijn, hoogst verontrustend blijven steeds de berichten der landlieden over het toenemend getal der veldmuizen, en over de belangrijke schade, welke zij vooral in de gras- en hooilanden bij voortdoring aanrigten. Er zijn landlieden, die niet het vierde gedeelte van hunner hooioogst hebben binnengebragt; anderen die nu reeds hun vee op de stallen hebben moeten brengen, omdat de muizen geen gras op de velden overlieten; terwijl sommige boeren om dezelfde reden verplicht zijn geweest, bijna al hun rundvee te verkoopen. Wel zoekt men dit ongedierte zoo veel mogelijk te verdelen door het buitenwater in de polders te malen en het land onder water te zetten; terwijl anderen bestendig voortgaan de muizen door arme lieden en kinderen te doen vangen, zoodat sommige personen op hunne landerijen reeds 30 à 40,000 stuks hebben doen van kant maken: — nogtans blijft hun getal, ook ten gevolge der langdurige droogte, zoo groot, dat de meesten de hoop opgeven, om dit kwaad te keer te kunnen gaan. Zij echter, die volhouden met de aanwending van allerlei verdedigingsmiddelen, sehijnen daarvan zeer goede uitkomsten in ruimte van hooi en gras te ondervinden.

Jongste nieuwstijdingen.

Arnhem, 30 aug. De *Augsburger Allgemeine Zeitung* meldt uit Italië, dat het Romeinsche *Diario* van 17 augustus het tweede, in sterke uitdrukkingen vervatte, protest van kardinaal *Ciacchi* tegen de handelwijze der Oostenrijksche troepen te Ferrara mededeelt. Het wordt voorafgegaan door eene voorstelling van den staat van zaken. De brieven uit Rome waren van 19 dezer, en spreken van eene stijgende gisting in de hoofdstad en in de provinciën tegen de »Duitschers.» Gelijke gisting heerscht in Parma en Lucca. In Napels werd, gelijk wij reeds gemeld hebben, de accijns op het zout benevens het gemaal afgeschaft, om de stemming der bevolking te doen bedaren.

— Uit Bremen wordt berigt, dat het een agent onzer regering is gelukt eenige Duitsche bergwerkers aan te werven, voor de bergwerken aan de kust van Guinea. Men wist, dat het plan daartoe bestond. Natuurlijk vergezellen de Duitsche bladen dit berigt met hun oud stokpaardje; de voorspiegeling hoe de arme misleide Duitschers eene prooi worden van Hollandsche hebzucht. De Hollandsche boeren van Port-Natal moeten mede zekeren heer *Bergtheil* naar

Duitschland gezonden hebben, om handwerkslieden en landbouwers aan te werven.

— Het *Journal des Débats* behelst eene correspondentie van den heer *Eynard*, den bekenden Philhellene, met het Engelsche gouvernement. Men zal zich herinneren, dat, nu vier maanden geleden de heer *Eynard* aanbod om 500 000 franken ter beschikking te stellen der Grieksche regering, om te strekken tot voldoening van de vervallene halfjarige rente der leening welke door de drie mogendheden gewaarborgd werd: en op welke voldoening Engeland, voor zijn aandeel, met zoo veel onstuimigheid aandrong. Eene wissel van 500,000 franken werd dien ten gevolge aan de order van het Engelsche bestuur op den heer *Eynard* afgegeven. Deze heer heeft nu aan de Engelsche ministers geschreven of de betaling van het semester, dat den 1sten september vervalt, met denzelfden drang gevorderd zal worden, daar zijn doel met zijn aanbod geen ander was, dan eene werkelijke dienst aan Griekenland te bewijzen, en tijd te geven om eene conferentie met de drie beschermende mogendheden te openen.

Het Engelsch bestuur heeft het schrijven van die heer onbeantwoord gelaten; en uit de verklaringen van dezen heer schijnt te volgen, dat hij, zonder bevredigend antwoord van de zijde van Engeland, de bedoelde wissel van 500,000 franken niet zal betalen. In dat geval zou niets meer Engeland beletten om de bedreigingen tegen Griekenland ten uitvoer te leggen, welke sedert zes maanden bij herhaling tegen dat land zijn gerigt.

— Men was den 16den te Madrid onderrigt, dat de maarschalk *Narvaez* in aantogt was om een nieuw kabinet zamen te stellen. Aller ambitie was opgewekt, en men vleide zich met eene minnelijke schikking; men veronderstelde, dat de generaal *Serrano* er in bewilligen zou voor eenigen tijd het hof te verlaten; zonder zijne verwijdering schijnt alle schikking onmogelijk, daar hij in de eerste plaats aan eene eventuele verzoening der koninklijke echtgenooten in den weg staat. Sommigen, echter, die beter het hardnekkig karakter der jeugdige koningin meenen te kennen, vreesden dat zij niet te bewegen zijn zou haren gunsteling op te offeren. Dezen leenen aan hare majesteit de meest avontuurlijke voornemens. Voor de rust van Spanje is het te hopen, dat zij dwalen.

— De instructie tegen mejufvrouw *Luzy-Desportes* wordt met ijver voortgezet. Deze dame, in wier antwoorden eene schitterende geest en een hooggesteund gevoel doorstralen, zoo zelfs dat zij de bewondering van den regter van instructie opwekken en van elk die de verhooren leest, blijft bij de stellige ontkenning van immer in eenige vertrouwelijke betrekking tot den hertog te hebben gestaan. Volgens hare opgaven moet mevrouw de hertog *de Praslin* van een zeer heerschachtig karakter zijn geweest, die niet zelden aan hare luimen op eene onredelijke wijze toegaf, ten gevolge waarvan, reeds bij hare komst, een zeer gestoorde verstandhouding in het gezin des hertogs heerschte. Die oneenigheid nam niet weinig toe toen twee jaren geleden, mejufvrouw *Luzy* met twee harer elevés naar een landgoed des hertogs in Corsica vertrokken zijde, de booze wereld goed vond te verhalen, dat zij met den hertog was doorgegaan. Zij protesteert ten sterkste tegen die aantijging, en verklaart, dat zij, zonder tusschenkomst van den maarschalk *Sebastiani* onmiddelijk het huis des hertogs verlaten zou hebben. De bij haar in beslag genomen brieven moeten zeer interessant zijn. Ook verzekert men dat in het testament des hertogs aan haar eene lijfrente van 4000 franken is vermaakt, voor hare goede zorgen aan zijne dochters bewezen.

— Het scheikundig onderzoek op het lijk van den hertog heeft veelvuldige sporen van arsenicum aan het licht gebragt; het vergif moet tot in den lever zijn doorgedrongen, en daar nu, blijkens de ondervinding, eenige dagen noodig zijn, eer arsenicum zoo groote vorderingen maakt, zou de vooronderstelling, alsof de hertog in de gevangenis het vergif had gebruikt, grootendeels vervallen.

Mengelwerk.

Varia.

's *Gravenhage*, — augustus.

Maar wat meer vertrouwen moet inboezemen, is,

dat die maatschappij, zoo diep beroerd, te midden der op gezette tijden terugkeerende en nuttelooze omwentelingen der officiële staatkunde, terwijl de partijen het schouwspel geven van hare wederkerige beschuldigingen en onmagt, er een langzaam voortgaand en geheim werk tot stand gebracht wordt; er zijn wezenlijke en stellige verbeteringen in Spanje; er zijn voortreffelijke zaken die men, ver van het godruisch der wereld, moet zoeken: het zijn die, waarop geen staatkundige hartstogt haren in vloed uitloefende, Zoo telt Madrid meer dan ééne belangrijke inrigting. Ik heb er eene model-gevangenis gezien, onlangs gesticht, waar men de gevangenen doet arbeiden en onderwijzen, en waar men reeds de beste resultaten kan waarnemen; het is eene vereeniging ter verbetering van het gevangenis-stelsel die heeft bijgedragen tot hare oprigting, door middel van vrijwillige giften. Alle inrigtingen van weldadigen aard bloeijen er zeer, en onderscheiden zich door hare goede inrigting en door de orde, die er heerscht; men moet er bij voegen, dat velen zich staande houden door de liefdadigheid van particulieren.

Is het *Men* die, thans in zijn bezoldigd *Journal* eene taal voert, overmoediger dan ooit, of wel is het de Belgische redacteur, die de regering aan denzelfden afgrond wil voeren, waarin zij in 1830 gestort is?

Wat moet dat gesnoef, wat moeten die bewimpelde bedreigingen beduiden?

Wil men POLIGNAC spelen? Is men door het voorbeeld van den ridderlijken KARL X niet genoegzaam geleerd?

Nederland, hoop ik, vreest geene rodomontades; doch wie dezelve mogt willen pogen in uitvoering te brengen, overlegge eerst wel wat hij doe, en late zich niet verblinden door een verwaten Belg, die in der regering soldij den galeiridder LIBRI BAGIANO opvolgde.

Ziehier nu wat die waardige opvolger ons in zijn blad van den 15den augustus voorsnoekt, als *waarschuwend woord voor de toekomst*:

»Het is de vaag of, onder de Nederlandsche staatsregeling, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die, niet dan met de Eerste Kamer vereenigd, de natie vertegenwoordigt, bevoegd is, om de begrootingen in massa te verwerpen; zich grondende daarop, dat de regering haar vertrouwen niet boeit; of zij alzoo den koning mag dwingen om zich op sleeptouw te laten nemen door een der takken van de wetgevende magt, en niet meer te regeren dan volgens het goeddunken derzelve.»

Indien er kwestie ware van zoodanig »op sleeptouw nemen,» zoo zou men kunnen vragen: waarom de Kamer meer door den koning, dan de koning door de Kamer? Maar er is hier volstrekt geene rede van eene dergelijke onbetamelijkheid, die alleen in het brein van een om zijn loon bezorgden budget-schuimer opkomen kon.

Er is hier slechts sprake van het grondwettig regt der Tweede Kamer, hetwelk geenszins bekort wordt door een soortgelijk regt der Eerste! De Eerste Kamer voorzeker heeft evenveel regt als de Tweede om begrootingen te weigeren; maar of de Eerste daarvan al dan niet gebruik maken wil, dit gaat de Tweede niet aan. Zonder inwilliging der Tweede Kamer is geene begrooting bestaandaar, al mogt de Eerste Kamer vooruit verklaren, dat zij iedere begrooting aannemen wil. »De inwilliging der Staten-Generaal,» zegt artikel 122 der grondwet, »wordt vereischt, op de begrooting van de uitgaven van het rijk, welke aan de Tweede Kamer door den koning in de gewone vergadering wordt ingezonden. Weigert nu de Tweede Kamer dezelve, gelijk haar volkomen vrijstaat, en zulks zonder eenigermate gehouden te zijn, hare beweegredenen deswege te vermelden (naardien de grondwet hare bevoegdheid daartoe op geenerlei wijze beperkt), dan heeft de Eerste (door den koning benoemd) Kamer met die verworpen begrooting niets te doen; en er moet eene andere begrooting aan de Tweede Kamer aangeboden worden, hoe onwillig daartoe ook verwaten ministers en gehuurde dagbladschrijvers mogen zijn. De 5de afdeeling der grondwet, handelende van de wetgevende magt, beperkt evenmin als de 6de, handelende van de begrooting der uitgaven van het rijk, de bevoegdheid, hetzij van eene der Kamers, hetzij van den koning, om een aangeboden voorstel te weigeren; nergens wordt, hetzij aan den koning,

hetzij aan eene der Kamers, de voorwaarde opgelegd, om reden van de weigering te geven.

In alle constitutionele landen, zelfs in die, welke van oudsher koninkrijken waren, in Engeland en Frankrijk, waar de koninklijke troon op eeuwen is gevestigd, heeft de Tweede Kamer het regt, het erkende, het onbetwiste regt, om de staatsbegrooting te weigeren, hetzij met de verklaring, dat zij geen vertrouwen stelt in het ministerie, den gang der regering afkeurt, hetzij zonder eenige reden te geven van hare weigering; en daarom heet het toch niet, dat de koning op sleeptouw wordt genomen. Neen; de koning verbeeldt er zich dan slechts niet, dat hij alleen of wel, dat een half dozijn ministers de wenschen, behoeften en belangen der natie beter kent dan de meerderheid harer vertegenwoordigers door, haar zelve gekozen; de koning verbeeldt er zich slechts niet dat de natie naar zijne inzichten moet worden bestuurd. En nogtans is aldaar het koningschap aloud, terwijl het in Nederland nog geen halve eeuw beleefde; terwijl, in Nederland, de grootvader onzes konings, in zijn schriftelijk verkeer met de Hoogmogende Heeren van de Staten-Generaal, zich derzelve onderdanige dienaar noemde. De aristocratie des lands — dit moge de bezoldigde Belgische schrijver of de parvenus die hem bezoldigen, niet vergeten, heeft aan de koninklijke magt niet meer afgestaan dan in het grondwettig verdrag is aangegeekend; de koninklijke magt, in Nederland, heeft geene andere wettige basis, dan de grondwet. Wil men die schokken — zoo overdenke men eerst, wie er het meest bij te wagen, het meest bij te verliezen hebben. Buiten den kring der wettigheid liggen de *coups d'état*, waarlangs reeds menige troon in den afgrond is gegleden; buiten den kring der wettigheid stoot men al ligt op opstand, op burgeroorlog — waarin tot nog toe meer dynastiën, dat volken zijn vergaan; en waarbij, om eenige voorbeelden te noemen, in Engeland, Frankrijk, België niet de autocratische of vaderlijke magt, maar wel de nationale vrijheid heeft gewonnen.

Dit moge door de patronen van den gehuurden Belgischen schrijver wel worden bedacht!

Men hoore de verwaten snorkerij: »Doorloopt vrij »de redevoeringen der afgevaardigden, die in bijzonderheden traden omtrent de grieven, voldoende in »hun oog, om den staat bloot te stellen aan eene »schok, wiens gevolgen onberekenbaar zouden zijn »geweest, zoo zoeken wij te vergeefs naar redenen, »die, zelfs wanneer de verwerping van een budget »om redenen, vreemd aan de financiële wetten, niet »reeds op haar zelve eene onwettige handeling zou »geweest zijn, dezelve nogtans zouden hebben kunnen verontschuldigen, uit het oogpunt van het staatsheil. Wij beroepen ons op het onbevooroordeeld en »billijk oordeel van het verstandelijk deel der natie, »om te beslissen of, al de grieven te zamen genomen, »geregigtigd tot het uitbarsten eener crisis, wier uitzigt, gedurende verscheidene dagen, het land met »de levendigste ongerustheid (la plus vive anxiété) »vervulde.»

Wel is waar, zal die levendigste ongerustheid zich bepaald hebben bij de budgetschuimers, die door den bezoldigten gouvernementsschrijver als *het land* worden beschouwd. De geheele overige natie wenschte niets vuriger, dan de verwerping dier uitmergelende en aan allerlei onwettigheden lijdende begrootingen. Men begrijpt, dat die levendige ongerustheid, welke onze jammerlijke ministers eenige dagen lang voor hunne portefeuilles en traktamenten koesterden, en welke niet minder prazend moet zijn geweest voor den Belg, die met de f 25,000 uit de zuur opgebrachte gelden der natie gemest wordt, dezelve zeer moet hebben gekweld. Het verklaart zich dus, dat zij alles aanwenden om den terugkeer dier levendigste ongerustheid te verhoeden. Het verklaart zich, dat zij, in eene atmosfeer van flauwhartigheid levende, en herhaalde proeven hebbende genomen van de kinderachtige bevreesdheid, welke het gros der natie in zake van binnenlandsche politiek bezielt, dezelve nogmaals pogen schrik aan te jagen en te doen bibberen voor eene crisis, EENEN SCHOK, WIENS GEVOLGEN ONBEREKENBAAR Zouden zijn! brr... brr... hoe moeten daarbij de haren te berge gestegen zijn op de kruinen van een aantal femelende, domme en laffe schepsels, welke den naam van Nederlanders onwaardig zijn; die, huone vaderen en derzelve roomrijke vrijheid vergetende, thans rondkruipen voor een

hoop ministers, dansende om een koningstroon, gelijk hunne vaders het deden om een door het jaugabel geplante vrijheidsboom.

Is het daglicht, 't welk de maskers doet vallen, nog niet aangebroken? Zal het nog lang duren, alvorens het publiek aan de thans zoo doldriftige monarchale, zoogloeiende Oranjelingen toeroepe: Wij kunnen, *beau masque*; vijftig jaren geleden, heettedet zij Jacobijn!

»Onder den vertegenwoordigenden regeringsvorm, »behoort de samenstelling van het ministerie de organisatie te zijn, de volledige en krachtige organisatie van de meening, welke in de Kamers en het »land de overhand heeft. Geen belangrijke invloed, »welke uit die meening voortvloeit of op dezelve »werkt, moet uitgesloten worden. . . Zoo vormen »zich in de vrije landen de ministeriën, die besturen, en die beantwoorden aan al de behoeften, »waaruit zij voortvloeijen, en die dezelve met aekerheid doen gelden.»

(CUIZOT, *Over de middelen van regering.*)

Eenige opmerkingen omtrent den inwendigen toestand van Spanje.

(*Vervolg en slot van No. 572*)

Ik zou in de eerste plaats kunnen noemen het groote en schoone hospitaal d'Atocha, dat met alle huizen van die soort wedijveren kan. Eene andere inrigting geeft mij stof tot statistieke bijzonderheden, die niet zonder zedelijk belang zijn: het is het vondelingenhuis. In weinig tijd heeft men moeten verbaasd zijn, over de tastbare verbetering, die eenige cijfers genoegzaam kunnen aantoonen. In 1837 werden er te Madrid ongeveer 1500 kinderen te vondeling gelegd; meer dan 1100 kwamen om, de anderen werden gered. In een der laatste jaren was het getal der te vondeling gelogden gekrompen tot 1300 waarvan 400 bezweken en 900 gered werden. Die bijzonderheden zijn niet te verachten, daar zij te gelijker tijd een vooruitgang aanwijzen in de zedelijkheid der menigte, en in het bestuur der huizen van weldadigheid. Wil men eene andere inrigting zien, die niet minder werkwaardig is, 't zijn de bewaarscholen, die den naam dragen van *excuelas de parvulos*. In weerwil der goede voornemens des bestuurs, heeft het er nog niet in kunnen slagen, op eene volkomene wijze het openbaar onderwijs en vooral het volksonderwijs te regelen: onderwijzers zoo wel als geld miste het.

De wetgevende magten hebben zich in verscheidene omstandigheden onvernünftig en karig betoond; voor eenige jaren weigerde het congres de gelden tot stichting eener lagere school te Madrid, onder voorwendsel dat het eene inrigting was van plaatselijk belang. Tot de oprigting der bewaarplaatsen hebben particulieren den eersten stap gedaan. In 1838 vormde zich eene vereeniging met het edele doel het volksonderwijs uit te breiden en te verbeteren. Die vereeniging voorzag in de behoeften daarvan door middel van eenige giften, die bij de stichting geschonken werden en uit eene jaarlijksche bijdragen van 20 realen, opgelegd aan elk der leden.

De eerste school te Madrid gesticht is die van Virio, later zijn die van Santa-Cruz, Montesino, Pentejos, Arias geopend.

Deze scholen vereenigen tegenwoordig, met de bewaarplaats, die opgericht is bij de tabaks-fabriek, ongeveer 700 kinderen, nu aan ellende en landlooperij ontrukkt. De helft dier kinderen worden voor niets toegelaten, de anderen betalen eene geringe bijdrage; allen brengen daar den geheelen dag door. Men kan bij die scholen de volgende opmerking maken: Over het algemeen heerscht er, bij alles wat in Spanje geschiedt, wanneer de staatkunde er zich mede bemoeit, verwarring, onzekerheid; hier, daarentegen, bij de inrigtingen van onderwijs, oefenen orde en leerwijze eenen overwegenden invloed uit. Niets is beter begrepen dan de middelen van onderwijs, die er gebezigd worden. Alles wordt met zorg en verstand gedaan. Gewoonte is op de Spaansche scholen gebannen, en dit is niet, wat er het meest onze verbazing opwekt.

Ik moet er bijvoegen, dat de vereeniging ter verbetering van het volksonderwijs zich niet bepaald

heeft tot het oprigten van scholen te Madrid; zij heeft haar oog ook geslagen op de provinciën, en heeft de oprigting van dergelijke scholen te Segovia, Cordova, Barcelona, Pampeluna, Soria, Alcoy, Caceres uitgelokt. Eene lagere normale school is te Madrid gevestigd, om onderwijzers te verschaffen aan die hulpscholen der hoofdstad.

Het is eene geheele hervorming, welke men verschuldigd is aan de eerste edele pogingen van eenige particulieren.

Hoevele zaken gebeuren er op die wijze zonder het gouvernement? De man, die zich het meest met de oprigting dier bewaarplaatsen in Spanje heeft bemoeid, en wiens naam geen gerocht maakt, zonder twijfel omdat hij slechts een nuttig werk verricht heeft, is de heer MATRO SMOAN, een der aanzienlijkste geneesheeren te Madrid. De heer MATRO SMOAN is vroeger, in 1820, afgevaardigde geweest; hij behoorden onder de emigranten, die zich kort daarop door Europa verspreidden; sedert heeft hij geene staatkundige rol meer gespeeld; hij heeft zich vergenoegd op te merken, gade te slaan, en, terwijl anderen de maatschappij schokten, nieuwe bouwstoffen gereed te maken, die haar tot grondslag konden strekken. Het is niet te verwonderen, dat het openbaar onderwijs, en in 't bijzonder de opvoeding des volks, zijne aandacht getrokken hebbe. De heer SMOAN was van de oprigting af aan secretaris der vereeniging ter verbetering der volksofvoeding. Bij hetgeen hij verricht is hij steeds vol ijver, onvermoeid.

Hij levert jaarlijks niet alleen een verslag aangaande den toestand der vereeniging, maar hij gaat hare verrichtingen in al hare bijzonderheden na met waakszaamheid en onverpoosde zorg. Hij houdt het oog steeds gevestigd op den voortgang der zedelijkheid bij de arme klassen, met een genoeg, dat hij niet tracht te verbergen. Ik heb met den heer SMOAN de school van Virio, in de straat d'Atocha, bezocht; nauwelijks hadden wij den drempel betreden, of alle kinderen, door hun dankbaar hart gedreven, liepen dien braven man te gemoet, hingen zich, om zoo te spreken, aan zijne kleedoren, omringden hem, roepende *amigo! amigo!* Hij scheen omgeven door een talloze schaar huisgenooten, die zijne komst verwacht hadden. De roem heeft ongetwijfeld groote bekoorlijkheid, er is iets bedwelmends voor den man in het gerocht, dat zijn naam veroorzaakt. Zijn er echter veel eerbewijzingen, die op kunnen wegen tegen dien naïven en dankbaren kreet van *amigo*, genit door honderd kindermonden in eene armenschool, bij het gezigt van den man, die het meest heeft bijgedragen tot de daarstelling van die nuttige bewaarplaats? zijn er vele zoo welluidende lofuitingen, die der siele eene zoo zuivere vreugde kunnen verschaffen, en duidelijker kunnen bewijzen aan den man, die er het voorwerp van is, dat zijne pogingen niet vruchteloos geweest zijn? Nadat die eerste beweging gestild was, begaven die kleine scholieren, waarvan sommigen ter naauwernood loopen konden, zich weder naar hunne plaatsen en hervatteden, in onze tegenwoordigheid, hunne leasen. Let men er slechts naauwkeurig op, dan is het onmogelijk niet te ontwaren, hoe vele hulpbronnen het Spaansche karakter zou hebben, wanneer het slechts met zorg ontwikkeld werd. Ziet die kinderen! er bestaat bij hen eene verwonderlijk vroege bevattelijkheid voor onderwijs. Indien de uitstekende pogingen der vereeniging ter verbetering van het volksonderwijs er in slaagt zich uit te breiden naar behooren, dan is het zeker, dat er eene groote verandering uit voort moet vloeijen voor den zedelijken toestand van Spanje. 't Is een der krachtigste middelen om op de toekomst te werken; 't is door deze weldadige werking, dat het volk, tot hiertoe in domheid en lediggang verkeerende, en gewoon aan regeringloosheid, rijpen kan voor het vrije stelsel. Er moet, in waarheid, eene zedelijke verjeugdiging verwekt en ondersteund worden in Spanje; de heer SMOAN zegt dan ook met regt, in een zijner laatste jaarlijksche verslagen: »Wie kan ontkenen dat de edelste overtuigingen seer verzwakt zijn, en dat het niet zeer moeijelijk, zoo al niet onmogelijk is, ze te doen herleven, tot het welsyn der maatschappij, »bij het tegenwoordige geslacht, dat geboren en opgevoed is, geleefd heeft en nog leeft te midden van »al wat onverschilligheid, twijfel of afkeer kan verwekken? En als die verzwakking van overtuiging »den denkwyze niet ontkend kan worden, als, met »het oog op dien toestand, men de noodzakelijk-

heid van een spoedig en krachtigwerkend geneesmiddel niet kan miskennen, welk middel sal men kunnen vinden, dat zekerder is, dan het geslacht, dat nu onstaat, op te leiden om te leven naar de voorschriften van zedelijkheid, godsdienst, van arbeidszaamheid en orde?» Ziet intusschen eens welken weg wij afgelegd hebben! Wij begonnen bij het congres, waar het schijnt, dat men de staatkundige denkwyze van Spanje moet zoeken, en nu bevinden wij ons in eene *escuela de parvulos*, waar de bewijzen van werkelijken vooruitgang ons duidelijker zichtbaar worden.

Hier ten minste is er iets wezenlijks, in sommige opzichten merkwaardiger, dan de onverklaarbare bewegingen der officiële staatkunde.

(Revue des deux mondes.)

Correspondentie.

De heer H. M. BÜCKNER, onderwijzer te 's Heerenberg, verzoekt ons te verklaren — gelijk zulks de waarheid is — dat hij noch zijne echtgenoot de schrijvers zijn van twee artikelen, in onze courant van 31 juni en 5 augustus opgenomen, omtrent den burgemeester dier gemeente.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eene Dochter, **JEANNE JUDITH PENNING**, Echtgenoot van **Mr. J. W. SCHIFF**, den 27sten Augustus 1847.

+++ Op Dinsdag den 7den September 1847, des voormiddags om 10 uur, zal, te *Doesborgh*, in het *Heeren-Logement*, in het in het openbaar worden gehouden:

De gewone zesjarige **VERPACHTING** der, onder den huize *Dieren* gehorende **BOUW- en WEIDELANDEN**, aanvaardbaar op Martini eerstkomende.

Inzage van de lijst der perceelen is te bekomen ten kantore van den Notaris **Mr. R. W. J. KETJEN**, te *Doesborgh*, bij den Rentmeester te *Dieren* en bij den waardsman in den *Fraterweerd*.

De Notaris **Mr. J. B. NIJHOFF**, te *Arnhem* gevestigd, maakt bekend, dat het **HUIS** en **ERF** van **D. B. LOOMAN**, et uxore, onder *Arnhem*, aan het buiten Cingel, buiten de *Velper-Barrière*, Kadaster Sectie D, No. 718; groot 1 Roeden en 9 Ellen, is ingezet op f 2875.

De toeslag blijft bepaald op den elfden September aanstaande, in den *Vergulden Arend*, in de *Rijnstraat*, te *Arnhem*, des avonds ten 7 ure, zullende als dan tevens geveild en verkocht worden: Eene **ZITPLAATS** in de *Groote-Kerk*, te *Arnhem*, No. 6, op de 7de Bank, in het *Zuider Middelpand*, benevens twee **ZITPLAATSEN** in de *St. Jans Kerk* aldaar Nos 3 en 4, op de vierde Bank.

VERKOOP VAN EEN BUITENGOED.

Te *Zutphen*, in het *Nederlandsche Koffijhuis*, zal, op Woensdag den 15den September 1847, in het openbaar ingezet, en 14 dagen later, zijnde den 29sten dier maand, telkens des voormiddags om 11 uur, verkocht worden:

Het **BUITENGOED VEELZIGT**, alleraangenaamst gelegen oeder de gemeente *Grossel*, aan den *Straatweg van Zutphen op Deventer*, op nog geen half uur afstand van eerstgemelde Stad, bestaande in een zeer Loggebel **HEERENHUIS**, voor **ZOMER- en WINTER-VERBLIJF** geschikt, met **KOETSHUIS** en **STALLING**, voort **TUIN**, **WANDELINGEN**, opgaande **BOOMEN** en verder **PLANTSOEN**; te zamen groot 3 Bunder, 35 Roeden en 60 Ellen en terstond aanvaardbaar.

Hetzelve is inmiddels ook **UIT DE HAND TE KOOP**; terwijl nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris **H. F. LULOFS**, te *Zutphen*. — *Brieven franco*.

ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ TEGEN BRANDSCHADE, gevestigd te Zutphen.

Ingevolge Artikel 26 der Statuten, worden de **AANDEELHOUDERS** uitgenoodigd tot de bijwoning der **ALGEMEENE VERGADERING**, welke zal gehouden worden op **Vrijdag den 3den September e. k.**, des voormiddags ten elf ure, op de *Zaal* boven het *Nederlandsche Koffijhuis*, te *Zutphen*.

J. HEIJNEN, gezigtkundige en Hof-Leverancier, zal tot turdag te spreken zijn, ten Huse van den Heer **HULSTIJN**, het *Logement de Arend*, in de *Rijnstraat*, te *Arnhem*. Al degenen, welke de **BRILLEN** of **OOGGLAZEN** noodig hebben, hooren voorzigtig te zijn in de keus van dezelve. Het figuur hierboven wordt voorgesteld, tot waarschuwing; welke treurige gevolgen kunnen voortvloeien van schadelijke Brillen, en van het misbruik van dezelve.

ten Huize van **G. VAN BERKUM**, in de *Koningsstraat*, op **Woensdag en Donderdag** eerstkomende *Aanvang ten 8 ure*.

GEDURENDE DE KERMISS DANSPARTIJ

Bij **E. LOHMAN**. *Entrée in verteeering.*

+++ De ondergeteekende heeft de eer te vermelden, dat hij alhier voor de eerste maal gearriveerd is met een zeldzaam **WONDER**, zijnde een **MEISJE** van 9 jaren oud en wegende 209 halve Nederlandsche ponden; dit schoon kind is men in de aloude *Nationale Marker* kleederdrag zoo als de ouders op den 20sten Mei laatstleden de eer gehad hebben hun dik en zwaar kind voor te stellen aan de geheele *Vorstelijke Familie*, bij den *Gravenhage*, daar dit kind door onzen *Geëerbiedigden Koning* en *Hoogdeszelfs Doorluchtig Gemalin* met de grootste bewondering is beschouwd geworden, te meer daar de moeder van dit schoone kind eene vrouw is van circa 46 jaren oud en met dan 60 ponden lichter is dan haar schoon kind, en bij haar dikte heeft zij de lengte van circa 4 voeten en is zeer schoon en welgemaakt, vrolijk en liefstallig van humeur, zoo hopen ook de ouders van dit kind op de gunst van deze ingezetenen om alzo met een talrijk bezoek te mogen vereerd worden, zoo als zij met de *Rotterdamse* en door geheel *Nederland* op de kermissen hebben mogen genieten.

UEDw. Dienaar, **S. H. A. B. S.**

De Entrée is tien Centen.

De vertoonplaats is in de tent op de *Groote Markt*.

Rijn-Stoomboot-vaart KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ

DAGELIJKSCHE DIENST

Van *Arnhem* direct naar *Keulen*, *Mainz*, *Mannheim*, *Straatsburg* en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, des morgens ten 6 ure (precies) om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Deze dienst sluit zich te *Duisburg* aan den *Köln-Mindener-Spoorweg* en biedt alzo eene zekere gelegenheid, om tegen 8 uur 30 minuten des avonds te *Keulen* aan te komen, en met de om 9½ uur van daar vertrekkende *Boot* dezer *Maatschappij* naar *Coblentz*, *Mainz*, *Mannheim* en *Straatsburg* verder te kunnen reizen, wordende naar al deze plaatsen directe en *Personaal-Kaarten* afgegeven, welke groot te voordeelen aanbieden.

Aankomst te Arnhem des avonds omstreeks zes ure, in *correspondentie* met den laatsten *Spoorrein* naar *Amsterdam* en *Diligence* naar *Nijmegen* en *Zutphen*.

Door deze gelegenheid is het mogelijk goederen van *Amsterdam* naar *Keulen* in twee, naar *Mainz* en *Frankfort* in drie, naar *Mannheim*, in drie en een halven, en naar *Straatsburg* in vier en een halven dag te verzenden.

Nadere inlichtingen, zoo ook het *Tarief* van de vrachten, in eens van *Amsterdam* tot *Straatsburg* en alle tusschen gelegene plaatsen, zijn te bekomen bij den ondergeteekende te *Arnhem*, de *Factorij* der *Nederlandsche Rijn-Spoorweg* te *Amsterdam* en door geheel het *Rijk*, aan de *Kantoren* van de *Algemeene Expeditie-Maatschappij (JONKER)*, *Arnhem*, Junij 1847.

H. BUDE, G. J. Z.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 30 Aug. 2 Et 6 Palm 0 Duim; gew. 23 D. gov. 0 D.

Te *Arnhem*, bij **C. A. THIEME**, Boekdrukker.